

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ASPERGER –
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΓΟΝΕΩΝ»**

**ΣΤΟΛΙΑΗ Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΤΣΙΝΤΖΕΛΗ Θ. ΙΩΑΝΝΑ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ ΠΑΥΛΟΣ**

ΙΩΑΝΝΙΝΑ, 2012

1° ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΥΤΙΣΜΟΣ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΥΤΙΣΜΟΥ

- «Εαυτός»
- Διάχυτη Αναπτυξιακή Διαταραχή
- Ανομοιογενής εικόνα
- Έκπτωση στους τομείς: επικοινωνία, κοινωνικές σχέσεις, γενική συμπεριφορά, ενδιαφέροντα, δραστηριότητες
- Περίπλοκη βλάβη στο αισθητηριακό και γνωστικό επίπεδο

• **Eugen Bleule (1911):** ουσιώδη ανωμαλία της σχιζοφρένειας

Leo Kanner

- ✓ Υπερβολική απομόνωση και κατάθλιψη
- ✓ Έμμονή στη διατήρηση της ομοιότητας

Hans Asperger

- ✓ Γλωσσικές δεξιότητες
- ✓ Κινητικές ικανότητες
- ✓ Μαθησιακές ικανότητες

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

- Χρωμοσωμικές ανωμαλίες
- Μολυσματικές ασθένειες
- Νευρολογικοί παράγοντες
- Γενετικές ανεπάρκειες
- Ψυχογενή αίτια

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ

DSM-IV

ICD-10

ΔΙΑΦΟΡΟΔΙΑΓΝΩΣΗ

- Διαφοροδιάγνωση από τις άλλες ΔΑΔ
- Διαφοροδιάγνωση από τη Σχιζοφρένεια
- Διαφοροδιάγνωση από τη Νοητική Υστέρηση
- Διαφοροδιάγνωση από την Κώφωση

Η ΤΡΙΑΔΑ ΤΩΝ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΩΝ

- Διαταραχές της κοινωνικής αλληλεπίδρασης
- Διαταραχές της επικοινωνίας
- Βλάβες της φαντασίας

Σύμφωνα με την Lorna Wing οι διαταραχές αυτές συνοδεύονται από ένα περιορισμένο και επαναλαμβανόμενο μοτίβο δραστηριοτήτων

ΠΡΩΙΜΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ

• Διερευνούνται σε παιδιά μικρότερα των τριών ετών

✓ Έλλειψη βλεμματικής επαφής

✓ Έλλειψη συμβολικού παιχνιδιού

✓ Διαταραχή στην κινητική ανάπτυξη

✓ Έλλειψη χειρονομιών

ΤΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Έλλειψη πρωτοβουλίας για επικοινωνία

Παρατήρηση

- **Μέθοδοι**- Ενέργειες που χρησιμοποιούνται
- **Συνθήκες** κάτω από τις οποίες επικοινωνεί
- **Τι** παρακινεί το παιδί
- **Λόγοι** έλλειψης επικοινωνίας

Μέθοδοι

- **Ο κύκλος των φίλων**
- **Το δείξιμο**
- **Μίμηση ήχων – κινήσεων του παιδιού**
- **Τραγούδι**
- **Συζήτηση για ένα ενδιαφέρον θέμα**
- **Διάβασμα**
- **Μίμηση των ενεργειών του εκπαιδευτή**
- **Φωτογραφίες - σύμβολα**
- **Επ' ευκαιρία διδασκαλία**

ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

•Προλεκτική και μη λεκτική επικοινωνία

- ✓Βλεμματική επαφή (σαπουνόφουσκες)
- ✓Περιμένω τη σειρά μου (δραστηριότητες με δύο ή περισσότερα παιδιά: πάζλ)
- ✓Απόσταση από τους άλλους (παιχνίδια με γαργαλητό, κανόνες απόστασης)
- ✓Ενδιαφέρον, προσοχή, συμμετοχή (παιχνίδια με μπάλα, κάρτες, βιντεοταινίες)

•Λεκτικήπραγματολογία

- ✓Σχολιασμός (περιγραφή ηρώων ενός παραμυθιού – ταινίας – καρτούν)
- ✓Εξαγωγή συμπερασμάτων – Αιτιολόγηση καταστάσεων (ταξινόμηση αντικειμένων – εικόνων σε ομάδες – υποομάδες, ταύτιση αντικειμένων – εικόνων)
- ✓Αφήγηση (επινόηση μιας ιστορίας, αφήγηση παραμυθιών)
- ✓Πρώθηση της συζήτησης (κόμικς, παιχνίδια ρόλων)
- ✓Αινίγματα, ανέκδοτα, μεταφορές
- ✓Δεικτικές λέξεις (παιχνίδια με ερωτήσεις: «ποιος είναι;», «ποιος παίζει;»)

•Ηχολαλία

✓Άμεση ηχολαλία:

- Παύση μετά την ερώτηση και το αίτημα που θέσαμε
- Απάντηση στις ηχολαλημένες ερωτήσεις του παιδιού
- Κάρτες με τις κατάλληλες απαντήσεις (παρακαλώ, ευχαριστώ)
- Διδασκαλία ερωτήσεων (γιατί;) και αντίστοιχων απαντήσεων (επειδή)
- Τοποθέτηση λέξεων σε κενά (π.χ. χρειάζομαι _____)

✓Καθυστερημένη ηχολαλία:

- Οπτικές ανατροφοδοτήσεις
- Ερωτήσεις ανοιχτού τύπου («Πως θα το κάνεις αυτό;»)

ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΑ

- Δυσκολία στην κατανόηση του βαθμού της σχέσης με τους άλλους
- Δυσκολία στις κοινωνικές συμβάσεις – ακατάλληλη χρήση της γλώσσας

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

• Κοινωνικές Ιστορίες

- Στρατηγικές για να μάθει το παιδί να:
 - ✓ συστήνεται στους άλλους
 - ✓ λέει κάτι που του αρέσει
 - ✓ να συνομιλεί με άλλους
 - ✓ λέει «ευχαριστώ»
 - ✓ μην εξάπτεται με τους άλλους

- Μέθοδοι :
 - ✓ μάθηση μέσω παρατήρησης προτύπου
 - ✓ διδασκαλία κοινωνικών συναλλαγών με συνομηλίκους

Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΑΙ Η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ

- **Επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες - στερεοτυπικές κινήσεις:**
Περιορισμός, αποφυγή βίαιης αντίδρασης, εναλλακτικές συμπεριφορές, ενασχόληση με κάποια δραστηριότητα, αποφυγή καταστάσεων και αντικειμένων που προκαλούν δυσφορία.
- **Ενασχόληση με αισθητηριακά ερεθίσματα**
- **Προσκόλληση σε αντικείμενα - τελετουργίες - αντίσταση σε αλλαγές:**
Σταδιακές και ανεπαίσθητες μεταβολές.
- **Εμμονή στην σταθερότητα και την ομοιογένεια**
- **Ασυνήθιστα ή περιορισμένα ενδιαφέροντα**
- **Παραισθήσεις, παράξενοι φόβοι και άγχος:**
Σταδιακή έκθεση στο φόβο.
- **Κρίσεις θυμού και αυτοεπιθετικότητας:**
Αποφυγή καταστάσεων που προκαλούν άγχος και δυσφορία, περιορισμός των συνεπειών, διαφορετικός τρόπος αντιμετώπισης του δυσάρεστου συναισθήματος.
- **Απουσία μίμησης:**
Μίμηση κινήσεων και παιχνιδιού.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

✓ Δημιουργία σχέσεων (αμοιβαία εμπιστοσύνη)

✓ Καλή γνώση του ατόμου (συνηθειών, αναγκών, τρόπων επικοινωνίας)

✓ Κώδικες επικοινωνίας

✓ Δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος

✓ Δόμηση του χώρου και του χρόνου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑΣ

- Εκπαίδευση στη χρήση της τουαλέτας
- Ντύσιμο
- Εκπαίδευση στο φαγητού
- Πλύσιμο των χεριών
- Μπάνιο - λούσιμο
- Βούρτσισμα των δοντιών
- Ύπνος
- Ελεύθερος χρόνος

ΤΑ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΞΕΝΕΣ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ

Συστήματα

- **Απτικό** (πίεση, θερμοκρασία, κιναισθησία, πόνος)
- **Αιθουσιαίο** (ισορροπία, κίνηση, βαρύτητα)
- **Ιδεοδεκτικό** (αντίληψη θέσης σώματος στο χώρο)

Οι παράξενες αισθητηριακές αντιδράσεις και η αντιμετώπιση τους

- **Όσφρηση και γεύση** (αποφυγή δυσάρεστων και βλαβερών οσμών και γεύσεων, γνωριμία αντικειμένων μέσω της γεύσης και της όσφρησης)
- **Ακοή** (αποφυγή θορύβων, προοδευτική αύξηση της έντασης του ήχου, της φωνής και της μουσικής)
- **Όραση** (κατάλληλος φωτισμός, μιλάμε για κάτι ενδιαφέρον, τραγούδι, αποφυγή έντονου βλέμματος)
- **Αφή** (απαλές υφές, προοδευτικό άγγιγμα)

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Στόχοι:

- Αντίληψη της θέσης και της ισορροπίας του σώματος
- Ανάπτυξη εγκεφαλικών ημισφαιρίων
- Ικανότητες σχεδιασμού κινήσεων
- Συντονισμένη εκτέλεση των κινήσεων
- Ανάπτυξη της αντίληψης του χώρου
- Ανάπτυξη της αντίληψης της μορφής των αντικειμένων
- Προσανατολισμός στο χώρο

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

- ✓ **Ασκήσεις και προγράμματα θεραπείας αισθητηριακής ολοκλήρωσης**
- ✓ **Άλλες μέθοδοι θεραπείας (θεραπεία με σφιχταγκάλιασμα, *Shiatsu* θεραπεία)**
- ✓ **Επιπρόσθετες στρατηγικές (βαρύ ρούχο, κουβέρτα για σκέπασμα αντικείμενα που παράγουν ήχους, παιχνίδι για ζούληγμα, δραστηριότητα για τον έλεγχο της ισορροπίας, δραστηριότητες που περιλαμβάνουν πίεση)**

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

- Δυσκολίες κατανόησης των συναισθημάτων
- Δυσκολίες διαχείρισης των συναισθημάτων
- Παράξενη – ασυνήθιστη ανταπόκριση στα συναισθήματα
- Ακατάλληλος τρόπος στην έκφραση των συναισθημάτων

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Εκφράσεις (θυμός, λύπη, χαρά, ενθουσιασμός, κ.α.)
- Τραγούδια – βίντεο με ήρωες
- Παιχνίδια κίνησης (γαργαλητό, κυνηγητό, κ.α.)
- Κουκλοθέατρο - παίξιμο ρόλων
- Εντολές ώστε να δείξει διαφορετικά συναισθήματα και βιντεοσκόπηση
- Παιχνίδι με “σάκο”

ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ασκήσεις ανάπτυξης των νοητικών λειτουργιών

- **Ασκήσεις αντίληψης**
- **Ασκήσεις μνήμης**
- **Ασκήσεις προσοχής**
- **Ασκήσεις αντιληπτικότητας**

ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

- **Αισθησιοκινητικό παιχνίδι** (περιορισμένο, επαναλαμβανόμενους χειρισμούς, συμμετοχή μόνο των αισθήσεων)
- **Συνδυαστικό – διερευνητικό παιχνίδι** (καλή επίδοση)
- **Λειτουργικό παιχνίδι** (αρκετές δυσκολίες)
- **Συμβολικό παιχνίδι** (σοβαρότερες δυσκολίες)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

- Εισάγουμε ένα παιχνίδι/ δραστηριότητα
- «Σπάμε» τη δραστηριότητα σε μικρά βήματα, εξηγούμε και δείχνουμε τα βήματα - ζητάμε επανάληψη
- Σύντομοι περίοδοι δομημένου παιχνιδιού- σταδιακή αύξηση του χρόνου
- Οπτική βοήθεια των βημάτων
- Επιβράβευση

Στρατηγικές

- ✓ Ανταλλαγή
- ✓ Παράλληλο παιχνίδι
- ✓ Εισαγωγή ενός καινούργιου παιχνιδιού
 - ✓ Ολοκλήρωση παιχνιδιού
 - ✓ Δραστηριότητες με ρόλους

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

✓TEACCH

✓PECS

✓ΜΑΚΑΤΟΝ

✓Εφαρμοσμένη ανάλυση συμπεριφοράς (ΑΒΑ)

✓Λογοθεραπεία

✓Μουσικοθεραπεία

✓Φαρμακοθεραπεία

✓Ψυχοθεραπεία

2° ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ASPERGER

ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΟΥ ASPERGER

Hans Asperger

✓ Λεκτικές δεξιότητες

✓ Κοινωνικές δεξιότητες

Laurna Wing

- ✓ Αποτελεί αυτιστική διαταραχή σε παιδιά με φυσιολογική νοημοσύνη
- ✓ Δε χρειάζεται να ταξινομηθεί ξεχωριστά από τον αυτισμό

Rutter και Schopler

- ✓ Υποχρεωτική ταξινόμηση ξεχωριστά από τον αυτισμό

ICD-10 (1987) και DSM-IV

- ✓ Ταξινομούν το σύνδρομο Asperger ως ξεχωριστή διαταραχή

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

- **Γενετικές καταβολές**
- **Βλάβη ή αναπτυξιακές ανωμαλίες στον εγκέφαλο**
- **Ψυχοκοινωνικά αίτια**

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΡΟΜΟΥ ASPERGER

Διαγνωστικά κριτήρια για το σύνδρομο Asperger

✓κατά τον Gillberg

✓κατά τον Szatmari

✓κατά το ICD-10

✓κατά το DSM-IV

ΔΙΑΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΟΥ ASPERGER

- **Ομοιότητες:**
 - α) Κοινωνική αλληλεπίδραση
 - β) Επικοινωνία
 - γ) Περιορισμένες συμπεριφορές και ενδιαφέροντα
- **Διαφορές:**
 - α) Βαθμό δυσκολίας
 - β) Αριθμό συμπτωμάτων

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ASPERGER

- Συμμετοχή σε ομαδικά παιχνίδια
- Κώδικες συμπεριφοράς
- Φιλία
- Οπτική επαφή
- Συναισθηματική ανάπτυξη
- Παιχνίδι

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΑ

- ✓ Κοινωνικές Ιστορίες
- ✓ Μοντέλο: Οι ομαδικές δραστηριότητες των φίλων
- ✓ Ομάδες εκμάθησης κοινωνικών δεξιοτήτων
- ✓ Βασικές στρατηγικές για τη σύναψη φιλιών
- ✓ Στρατηγική για την κατανόηση των συναισθημάτων
- ✓ Στρατηγική για την έκφραση των συναισθημάτων

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ ΡΟΥΤΙΝΑ

- Στενά περιθώρια ενδιαφερόντων
- Ρουτίνα

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Περιορισμός του διαθέσιμου χρόνου με ένα ρολόι
- Εναλλακτική δραστηριότητα η οποία είναι ευχάριστη
- Αξιοποίηση του ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για μάθηση
- Αξιοποίηση του ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για τη διευκόλυνση των φιλικών σχέσεων με τους συνομηλίκους
- Να μιλάει για το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του

Η ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ASPERGER

α) Εκφραστική γλώσσα

- Σχολαστικός λόγος
- Ιδιόμορφη χρήση λέξεων
- Λεκτική ευφράδεια και επιλεκτική αλαλία
- Προσωδία (μονότονη ομιλία)
- Άρθρωση των σκέψεων

β) Κατανόηση της γλώσσας

- Κυριολεκτική ερμηνεία
- Ακουστική διάκριση και παραποίηση

γ) Πραγματολογία

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- ✓Προσωδία
- ✓Αρθρωση των σκέψεων
- ✓Κυριολεκτική ερμηνεία
- ✓Ακουστική διάκριση και παραποίηση
- ✓Πραγματολογία

Η ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑ

- **Θεωρία του νου**
- **Προσοχή**
- **Εκτελεστική λειτουργία**
- **Αδύναμη κεντρική συνοχή**
- **Ανάπτυξη δεξιοτήτων συλλογισμού**
- **Φαντασία**
- **Οπτικός τρόπος σκέψης**

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- ✓ **Στρατηγικές για τη βελτίωση των ικανοτήτων του νου**
- ✓ **Στρατηγικές για την ευελιξία της σκέψης**
- ✓ **Στρατηγικές για τη διαχείριση των λαθών**
- ✓ **Στρατηγικές για τα προβλήματα στην εκτελεστική λειτουργία**

ΑΙΣΘΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ευαισθησία στους ήχους: (θεραπεία Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης, θεραπεία Ακουστικής Ολοκλήρωσης, ωτοασπίδες σιλικόνης, Κοινωνικές Ιστορίες κ.α.)

Απτική ευαισθησία: (θεραπεία Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης, ρούχα παρόμοιου υφάσματος με την γκαρνταρόμπα του παιδιού, ενημέρωση του παιδιού για το πότε και πως θα τον αγγίζει κάποιος κ.α.)

Ευαισθησία στη γεύση και στην όσφρηση: (μέσω διαιτολόγου, ψυχολόγου)

Οπτική ευαισθησία: (γυαλιά ηλίου, καπέλα σε εσωτερικούς χώρους, vision therapy)

Απουσία αντίληψης του πόνου και της θερμοκρασίας: (Κοινωνικές Ιστορίες)

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΠΤΩΠΙΣΗ

Βάδισμα: (θεραπευτικά προγράμματα με στόχο τη βελτίωση του κινητικού συντονισμού, μίμηση «ρευστών» κινήσεων με τη χρήση της μουσικής, αθλήματα, μάθηση μέσω προτύπου)

Παιχνίδια με μπάλα: (διδασκαλία και εξάσκηση του παιδιού στα παιχνίδια με μπάλα)

Ισορροπία: (εξάσκηση σε δραστηριότητες που απαιτούν ισορροπία)

Επιδεξιότητα των χεριών: (διδασκαλία «χέρι με χέρι» καθοδηγώντας τα χέρια ή τα πόδια του παιδιού ώστε να κάνει τις απαιτούμενες κινήσεις)

Απότομες κινήσεις: (χρήση μετρονόμου)

Μιμητικές κινήσεις: (παρατήρηση των κινήσεων του άλλου και ταυτόχρονη μίμηση αυτών)

Χαλαρές αρθρώσεις: (φυσικοθεραπεία, εργοθεραπεία)

Γραφοκινητικές δεξιότητες: (ασκήσεις για βελτίωση της λεπτής κινητικότητας, χρήση Η/Υ)

Ακούσιες κινήσεις ή τικ: (αγνόηση ακούσιων κινήσεων, παραχώρηση επιπλέον χρόνου για την ολοκλήρωση μίας δραστηριότητας)

3° ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΓΟΝΕΩΝ

ΘΕΩΡΙΕΣ

- Κοινωνικοκεντρική
- Ατομική (ADLER)
- Γνωστικό - Συναισθηματική
- Προσωποκεντρική

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ASPERGER ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΒΙΩΝΟΥΝ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ

- Πένθος
- Θλίψη
- Απογοήτευση
- Απόγνωση
- Φόβο

ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ

- Το στάδιο του σοκ
- Το στάδιο της αντίδρασης
- Το στάδιο της προσαρμογής
- Το στάδιο προσανατολισμού

ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ

Τα αδέλφια βιώνουν:

- Άγνοια για την κατάσταση
- Δυσκολία ερμηνείας της συμπεριφοράς του αδελφού
- Απόρριψη από τους γονείς

Οι γονείς θα πρέπει:

- Ενημέρωση για το πρόβλημα
- Διδασκαλία τρόπων επικοινωνίας
- Παροχή χρόνου και φροντίδας στα αδέλφια

Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, Η ΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ενημέρωση γονέων

Σαφής

Πλήρης

Συμβουλευτική γονέων

Σύμβουλος

Συμβουλευόμενος

Πέντε στάδια

ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ

Στάδιο 1° : Η πρώτη συνάντηση

Στάδιο 2° : Η οικοδόμηση της συμβουλευτικής σχέσης

Στάδιο 3° : Η αναγνώριση και ο καθορισμός στόχων

Στάδιο 4° : Η επιλογή συμβουλευτικής τεχνικής

Στάδιο 5° : Τερματισμός της συμβουλευτικής διαδικασίας

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ

Τα πλεονεκτήματα από τη συμμετοχή των γονέων σε ομάδες στήριξης οικογενειών με παιδιά με ειδικές ανάγκες είναι:

- Στήριξη
- Ανταλλαγή απόψεων
- Βελτίωση της ποιότητας του γονεϊκού ρόλου
- Ενημέρωση για πρακτικά θέματα
- Δημιουργία νέων σχέσεων
- Κατανόηση των προβλημάτων των άλλων

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

- Θεραπευτικός
- Προληπτικός
- Εκπαιδευτικός

ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

- **Ενδιαφέρον**
- **Εφύϊα**
- **Ανοχή**
- **Αποδοχή του εαυτού του**
- **Γνώση ανθρώπινης ψυχολογίας**
- **Ικανότητα να εργάζεται με άτομα ποικίλων εθνικών, πολιτισμικών και θρησκευτικών προελεύσεων**

ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

- Δεξιότητες προσεκτικής ακρόασης
- Δεξιότητες διερεύνησης
- Αντανακλαστικές δεξιότητες

ΈΝΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΓΕΙ

- Υπερβολικό έλεγχο και καθοδήγηση
- Κρίση των λεγόμενων του άλλου
- Υποβολή πολλών ερωτήσεων
- Επαγγελματικό και ψυχρό ύφος
- Μη αποδοχή των συναισθημάτων του πελάτη

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Συνθεραπευτικός

Συνεχής

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΚΡΙΝΕΤΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ

- Πολλαπλές και χρόνιες ανάγκες
- Διαταραχές (ύπνος, διατροφικές διαταραχές)
- Προσαρμοστικές δυσκολίες
- Προβλήματα συμπεριφοράς
- Δυσκολία γενίκευσης των δεξιοτήτων
- Δυσκολία διατήρησης των κεκτημένων γνώσεων

Στόχοι εκπαίδευσης των γονέων

- **Ανάπτυξη σχέσης Συμβούλου - Συμβουλευόμενου**
- **Εκτίμηση των αναγκών του παιδιού**
- **Συγκέντρωση δεδομένων για αξιολόγηση**
- **Σύσταση προγράμματος παρέμβασης**
- **Παρακολούθηση προγράμματος (σε ειδικό πλαίσιο)**
- **Εκτέλεση προγράμματος (σε ειδικό πλαίσιο)**
- **Εκτέλεση προγράμματος (στο σπίτι)**
- **Συνεχή εφαρμογή του προγράμματος**
- **Συγκέντρωση δεδομένων**

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

- **Ενημέρωση για τον Αυτισμό και το Σύνδρομο Asperger**
- **Αναζήτηση βοήθειας από ένα επαγγελματία σύμβουλο / υποστηρικτική**
- **Δημιουργία ομάδας υποστήριξης γονέων**
- **Φροντίδα του εαυτού και της οικογένειας του**
- **Οργάνωση της ζωής του παιδιού**
- **Δημιουργία αρχείου**
- **Καταγραφή παρατηρήσεων**
- **Επανεξέταση των στοιχείων**

